

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny historii w klasie 4

Rozdział I – Z historia na Ty

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

1.	posługuje się pojęciami i wyjaśnia ich znaczenie: współczesność, przeszłość, historia, legenda, baśń, ojczyzna, patriotyzm, symbole narodowe, tysiąclecie, wiek, chronologia, era, okres p.n.e. i n.e, mapa, plan, legenda,
2.	wskazuje na mapie państwo polskie, jego stolicę, granice i główne krainy historyczne Polski oraz największe miasta
3.	zna symbole narodowe (barwy, godło, hymn państwowy), najważniejsze święta narodowe i państwowe, potrafi wytłumaczyć ich znaczenie.
4.	wyjaśnia, na czym polega praca historyka.
5.	określa, w którym wieku miało miejsce dane wydarzenie
6.	oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach jednej ery.
7.	analizuje informacje uzyskane z jednego źródła (w tym kartograficznego).

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:

1.	posługuje się pojęciami i wyjaśnia ich znaczenie: źródła historyczne, epoka historyczna
2.	dokonuje podstawowego podziału źródeł historycznych
3.	odróżnia historię od dziejów legendarnych i podaje przykłady postaci legendarnych oraz historycznych
4.	wyjaśnia, czym są przyczyny i skutki
5.	potrafi wytłumaczyć znaczenie najważniejszych świąt narodowych i państwowych
6.	opowiada pamiątkach swojej rodziny
7.	określa stosunek pokrewieństwa w rodzinie na podstawie uproszczonych tablic dynastii Piastów i Jagiellonów.
8.	zamienia cyfry arabskie na rzymskie i na odwrót.
9.	porządkuje epoki historyczne oraz umieszcza je w czasie.
10.	oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach obu er.
11.	objaśnia symbole legendy mapy i odczytuje z mapy podstawowe informacje.

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:

1.	rozpoznaje różne przykłady materialnych źródeł pisanych i niepisanych.
2.	podaje cezury czasowe epok historycznych.
3.	określa początek i koniec wieku, dzieli wiek na połowy
4.	poprawnie umieszcza wydarzenia z obu er na osi czasu.
5.	rozróżnia mapę geograficzną, polityczną, historyczną

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:

1.	przyporządkowuje daty wydarzeń do epok historycznych.
----	---

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:

1.	podaje przykłady innych rachub mierzenia czasu.
----	---

Rozdział II – Od Piastów do Jagiellonów

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

1.	posługuje się pojęciami i wyjaśnia ich znaczenie: plemię, dynastia, cesarz, koronacja, uniwersytet, żak, Jagiellonowie, astronomia.
2.	sytytuje w czasie i przestrzeni państwo Mieszka I – pierwszego historycznego władcy Polski
3.	sytytuje w czasie i przestrzeni państwo Bolesława Chrobrego – pierwszego króla Polski.
4.	sytytuje w czasie i przestrzeni państwo Kazimierza Wielkiego
5.	wyjaśnia, dlaczego historycy nadali królowi Kazimierzowi przydomek „Wielki”
6.	charakteryzuje postać Jadwigi i Władysława Jagiełły.
7.	wie, kim był Mikołaj Kopernik
8.	analizuje informacje uzyskane z jednego źródła (w tym kartograficznego).

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:

1.	posługuje się pojęciami i wyjaśnia ich znaczenie: „Polska”, relikwie, gród, drużyna, unia
2.	opowiada o księciu Mieszku i czeskiej Dobrawie
3.	umieszcza i porządkuje fakty historyczne w czasie np. chrzest Polski, zjazd w Gnieźnie, koronację Bolesława Chrobrego na króla Polski, założenie Akademii Krakowskiej, śmierć Kazimierza Wielkiego, unię polsko – litewską, bitwę pod Grunwaldem.
4.	charakteryzuje misję św. Wojciecha.
5.	wyjaśnia powiedzenie: <i>Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną.</i>
6.	wskazuje na mapie Królestwo Polskie oraz obszar Wielkiego Księstwa Litewskiego.
7.	opowiada o Mikołaju Koperniku i wyjaśnia powiedzenie: <i>wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię</i>

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:

1.	posługuje się pojęciami i wyjaśnia ich znaczenie: Słowianie, poganin, arcybiskupstwo, biskupstwo, teoria heliocentryczna, Andegawenowie
2.	wskazuje przyczyny i skutki chrztu Polski
3.	przedstawia przyczyny i skutki zjazdu w Gnieźnie
4.	wymienia główne reformy Kazimierza Wielkiego
5.	wyjaśnia cele założenia oraz znaczenie utworzenia Akademii Krakowskiej
6.	wskazuje na mapie ziemie przyłączone do Polski za panowania Kazimierza Wielkiego
7.	wskazuje przyczyny i skutki unii polsko-litewskiej w Krewie.
8.	przedstawia przyczyny wielkiej wojny z zakonem krzyżackim i opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:

1.	zna legendy o początkach państwa polskiego
2.	wskazuje na mapie rozmieszczenie plemion słowiańskich na ziemiach polskich
3.	przedstawia wszechstronność zainteresowań Mikołaja Kopernika

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:

1.	wyjaśnia, dlaczego najważniejsze dzieło Kopernika zostało potępione przez Kościół.
2.	analizuje informacje uzyskane z różnych źródeł (w tym kartograficznych).

Rozdział III – Wojny i upadek Rzeczypospolitej

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

1.	posługuje się pojęciami i wyjaśnia ich znaczenie: szlachta, potop szwedzki, kanclerz, hetman, zaborcy, powstanie
2.	sytytuje w czasie postacie historyczne: Jana Zamoyskiego, przeora Augustyna Kordeckiego, hetmana Stefana Czarnieckiego i króla Jana III Sobieskiego, Tadeusza Kościuszkę, Jana Henryka Dąbrowskiego i Józefa Wybickiego, Romualda Traugutta, Marię Skłodowską
3.	wskazuje na mapie granice Rzeczypospolitej i jej sąsiadów w XVI – XVII wieku.
4.	wymienia państwa, które dokonały rozbiorów
5.	zna słowa hymnu Polski.
6.	wyjaśnia, dlaczego Polacy zorganizowali powstania: styczniowe i kościuszkowskie
7.	analizuje elementarne informacje uzyskane z jednego źródła (w tym kartograficznego).

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:

1.	posługuje się pojęciami i wyjaśnia ich znaczenie: konstytucja, kosynierzy, laureat Nagrody Nobla
2.	charakteryzuje postacie historyczne i ich dokonania: Jana Zamoyskiego, Augustyna Kordeckiego, hetmana Stefana Czarnieckiego, Jana III Sobieskiego, Tadeusza Kościuszkę, Jana Henryka Dąbrowskiego i Józefa Wybickiego, Romualda Traugutta, Marię Skłodowską
3.	umieszcza i porządkuje fakty historyczne w czasie np. potop szwedzki, odsiecz wiedeńską, pierwszy rozbiór Polski, Konstytucję 3 maja, powstanie kościuszkowskie, trzeci rozbiór Polski, utworzenie Legionów Polskich we Włoszech, powstanie styczniowe

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:

1.	posługuje się pojęciami i wyjaśnia ich znaczenie: wojna podjazdowa, odsiecz wiedeńska, husaria,
2.	przedstawia przebieg potopu szwedzkiego i przełomowej obrony Jasnej Góry
3.	opisuje przebieg odsieczy wiedeńskiej.
4.	wymienia skutki wojen Rzeczypospolitej w XVII w.
5.	przedstawia przebieg powstania kościuszkowskiego.
6.	opisuje Legiony Polskie we Włoszech oraz panujące w nich zasady.

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:

1.	wyjaśnia słowa Zamoyskiego: <i>Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie</i>
2.	wskazuje na mapie rozbiory Polski
3.	wie, kiedy <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> został polskim hymnem narodowym
4.	wymienia innych polskich laureatów Nagrody Nobla.

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:

1.	wie, o jakich wydarzeniach mówią słowa Mazurka Dąbrowskiego.
2.	analizuje informacje uzyskane z różnych źródeł (w tym kartograficznych).

Rozdział IV – Ku współczesnej Polsce

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

1.	posługuje się pojęciami i wyjaśnia ich znaczenie: Rzeczpospolita, okupacja, demokracja, strajk, solidarność.
2.	sytytuje w czasie postacie historyczne: Józefa Piłsudskiego, Eugeniusza Kwiatkowskiego, bohaterów harcerzy „Zośkę”, „Alka”, „Rudego”, żołnierzy niezłomnych – Witolda Pileckiego i Danutę Siedzikówną „Inkę”, papieża Jana Pawła II, bohaterów „Solidarności”

3.	wskazuje na mapie obszar II RP
4.	wyjaśnia, dlaczego dzień 11 listopada został ogłoszony świętem państwowym.
5.	opisuje sytuację narodu polskiego pod niemiecką okupacją.
6.	przedstawia politykę komunistów wobec ludności polskiej.
7.	analizuje informacje uzyskane z jednego źródła (w tym kartograficznego).

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:

1.	posługuje się pojęciami i wyjaśnia ich znaczenie: Naczelnik Państwa, orleża lwowskie, Armia Krajowa, Szare Szeregi, żołnierze niezłomni, papież, pielgrzymka, związek zawodowy.
2.	umieszcza i porządkuje fakty historyczne w czasie np. I wojnę światową, odzyskanie niepodległości przez Polskę, II wojnę światową, powstanie warszawskie, powstanie NSZZ „Solidarność”, Okrągły Stół.
3.	wskazuje na mapie Gdynię i wyjaśnia, dlaczego Gdynia stała się polskim „oknem na świat”.
4.	charakteryzuje postaci Zośki, Alka i Rudego.
5.	wymienia nazwy kontynentów, które odwiedził Jan Paweł II.
6.	opisuje okoliczności zawiązania związku zawodowego „Solidarność”.

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:

1.	wyjaśnia rolę Józefa Piłsudskiego w odzyskaniu niepodległości i budowie państwa polskiego.
2.	opisuje trudności gospodarcze i ustrojowe w odbudowie państwa polskiego.
3.	przedstawia najważniejsze akcje Szarych Szeregów, w tym akcję pod Arsenalem.
4.	opisuje represje komunistów wobec zwolenników prawowitych władz polskich.
5.	charakteryzuje rolę papieża jako przywódcy Kościoła katolickiego oraz jako autorytetu moralnego dla chrześcijan.
6.	wyjaśnia znaczenie pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do kraju dla społeczeństwa polskiego i znaczenie słów: Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!
7.	wymienia skutki rozmów Okrągłego Stołu.

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:

1.	wymienia obszary, o które Polacy toczyli walki w latach 1918- 1921 r.
2.	charakteryzuje i wskazuje na mapie obszar Centralnego Okręgu Przemysłowego.
3.	charakteryzuje działalność Polskiego Państwa Podziemnego.
4.	charakteryzuje postaci Witolda Pileckiego i Danuty Siedzikówny

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:

1.	analizuje informacje uzyskane z różnych źródeł (w tym kartograficznych).
	wie, kiedy obchodzone są rocznice świąt: odzyskanie niepodległości przez Polskę, wybuch powstania warszawskiego, Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”